

[Vestergaard Poulsen.]

drupborg fik vi både et seminarium, en lærerhøjskole, et pædagogisk forskningsinstitut og en kommunal forsøgsskole. Atter var det nationale årsager, som dannede baggrunden.

Helt anderledes med de to lovforslag, den højtærede minister nu har fremsat om statens overtagelse af Vordingborg og Gjedved Seminarier. Her finder jeg motiveringerne meget svage — så svage, at jeg har grund til at formode, at den højtærede ministers hjerte ikke helt er med deri.

Der er i virkeligheden ved den udmærkede lovgivning, som det høje ting har gennemført, skabt så gode muligheder for driften af private seminarier, vilkår, som giver disse en så god økonomisk basis, at der for mig at se ikke er nogen grund til at overgå til statsdrift. Jeg vil gerne fra denne talerstol komplimentere det høje ting for denne lovgivning på seminariernes område. Vi har ud over landet en række dygtigt ledede privatseminarier, som blev bygget, fordi der var en kreds af kvinder og mænd, som var grebet af en idé, som så et syn, og som ønskede at skabe seminarier, hvor deres unge kunne modtage en uddannelse, som var præget af den samme ånd, det samme livssyn. Siden hen har vi fået en anden kategori af privatseminarier, som vel nærmest må betegnes som egnsseminarier med kommunalt tilsnit. For begges vedkommende gælder dog, at der står en kreds af mennesker bag disse skoler; de ledes af et repræsentantskab og/eller en bestyrelse, som er udgået fra de kredse, der åndelig talt bærer seminarierne.

Jeg har ikke med disse bemærkninger ønsket at sige noget som helst nedsættende om vore statsseminarier. Jeg ved fra mit mangeårige arbejde med kommunale skolemyndigheder, at der også på disse seminarier udføres et dygtigt arbejde. Men ved statens overtagelse af et seminarium er det, ligesom jordforbindelsen afbrydes; det bærende flyttes fra de åndelige og folkelige grundpiller og kommer udelukkende til at dreje sig om økonomisk sikring hos det meget upersonlige væsen, som hedder staten.

Når der som motivering for disse lovforslag bl. a. henvises til den elevbetaling — skolepenge på 600-750 kr. årlig — som må ydes på de private seminarier, men som

ikke opkræves på statsseminarierne, vil jeg dertil sige, at der i nogen måde er rådet bod på dette forhold, idet staten yder klækkelige tilskud pr. elev på privatseminarierne — for tiden årlig 300 kr. — hvorved ca. hver anden elev kan opnå friplads, ligesom det nye lovforslag om ungdommens uddannelsesfond også skaber øgede muligheder. Det er mig bekendt, at den højtærede minister derudover har stillet privatseminarierne i udsigt, at disse årlige tilskud på 300 kr. pr. elev snart kan forventes fordoblet, hvorved talen om forskelsbetaling vil forstumme og en af begrundelserne for disse lovforslag bortfalde.

Når dette er sagt, skal jeg ikke undlade at pege på, at statsdrift sjældent betyder billiggørelse, hvad da også de i lovforslagene anførte tal bekræfter.

Endelig skal jeg omtale lovforslagenes principielle betydning, som ikke er den mindst vigtige. Hvis regeringspartierne mod oppositionens stemmer, men muligvis med stemmerne fra yderste venstre fløj i dette høje ting, vedtager, at disse to seminarier skal overgå til statsdrift, bliver det måske indledningen til en række kædereaktioner. Den højtærede undervisningsminister nævner som en af begrundelserne for fremsættelsen af lovforslagene de 21 privatseminariers talmæssige overvægt. Men hvis vi om et år stilles over for et par lignende privatseminariers ønsker om at blive overtaget af staten, vil det så være muligt på saglig vis at afslå sådanne ønsker, dersom man i denne samling har brudt med hidtidig mangeårig praksis: kun at oprette statsseminarier, når nationale grunde overbevisende taler derfor?

Mit parti kan ikke stemme for disse lovforslag, og vor stillingtagen er i lige så høj grad begrundet i vort principielle synspunkt som i lovforslagenes økonomiske rækkevidde; jeg vil dog bemærke, at staten bør løse investeringsopgaver inden for områder, hvor de er mere påkrævede.

Grethe Philip: Behovet for folkeskolelærere har gennem en årrække været stærkt stigende. De store fødselsårge fra 1940'erne stillede gennem 1950'erne krav om en øget tilgang af folkeskolelærere, og samtidig har der været en tendens i retning af skoletidens forlængelse, dels derved at